

این نمرات واقعی است!

دکتر محمد آذین

مشاور تعلیم و تربیت

تحلیل نتایج نهایی نشان می‌دهد که نمرات دانش‌آموزان در بازه چهارساله یعنی از سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۲ با افت همراه است، میانگین کشوری نمرات دانش‌آموزان علوم انسانی در امتحانات نهایی امسال ۸/۷۵ بوده است.

افت نمرات دانش‌آموزان در امتحانات موضوعی بود که از سوی مسئولان وزارت آموزش و پرورش، مورد تأیید قرار گرفت. به همین خاطر نظر جناب آقای آذین، کارشناس تعلیم و تربیت را در این باره جویا شدیم.

این بحث باید از دو منظر بررسی شود.

اول این‌که کاهش نمرات نهایی یک امر طبیعی نبوده، بلکه این خود تأثیر امتحانات نهایی بوده است. وزارت آموزش و پرورش در مرکز سنجش تلاش کرده یک سنجش واقعی‌تر، حرفه‌ای و دقیق‌تر رقم بزند؛ آزمون را طبق استانداردها برگزار کند و تصحیحات را به شکل ویژه‌تر و سخت‌گیرانه‌تری انجام بدهد. همین‌ها سبب شد نتیجه این چنین باشد؛ حتی نسبت به سال‌های گذشته، به عبارتی می‌توان گفت که این نتیجه واقعی‌تر و درست‌تر است.

از جهتی نمی‌توان گفت این سبک از برگزاری آزمون درست نیست، چون به هر حال کار درست این بوده که این دقت و سخت‌گیری بالا برود و با این مدل فعلی، این دقت در برگزاری نیز بجاست.

منظر دیگری که باید به آن نگاه کنیم این است که سوای آزمون و تصحیحات آن، نمرات کاهش طبیعی پیدا کرده است؟ که این مورد به بررسی بیشتری نیاز دارد.

همچنین باتوجه به دورانی که از کرونا سپری کردیم، این احتمال افت تحصیلی در دانش‌آموزان وجود دارد و تأثیرات منفی آن را شاهد بوده‌ایم.

از طرفی در ارتباط با درس و مهارت، لازم است بگوییم که نباید بین درس و مهارت یک دوگانه را مطرح کرد، چون انسان درس می‌خواند تا از آن بهره‌ای ببرد، اگر دانش‌آموز احساس کند میان درسی که می‌خواند و آینده‌اش ارتباطی نیست، به تبع آن، درس را رها می‌کند و به یادگیری مهارت‌هایی روی می‌آورد که به نظر خودش مفید و کارآمد است.

دروس ما به‌روز نشده‌اند و متأسفانه چندان کاربردی نیستند، بنابراین طبیعی است که آمار جامعه از درس خواندن صرف، به سمتی برود که بخواهند یک سری مهارت‌ها را یاد بگیرند. البته به معنی این نیست که دروس قابل اصلاح نیستند، بلکه این امر ممکن است.

اما اساساً در نظر گرفتن یک دوگانه عمیق در این بین درست و بجا نیست.

به مرور هم باید این اصلاح‌ها رقم بخورد، همان‌طور که پیشتر آموزش و پرورش مسیر اصلاحات را طی کرده و بنابر بازخوردها و گذر زمان تغییراتی را در پیش گرفته است.

گوشی‌های همراه را مقصر اصلی داستان می‌داند. «از سال ۲۰۱۲ و حتی پیش از کرونا و از پیدا شدن سرو کله گوشی موبایل، «افت بی‌سابقه عملکرد تحصیلی» در سطح جهان تقریباً سه برابر بیشتر از همه تغییرات قبل از آن شده بود و خلاصه یکی از علت‌های همه‌گیری بی‌سوادی علمی در بین دانش‌آموزان، گوشی تلفن همراه است. تغییرات نسلی و موفقیت بدون مدرک تحصیلی و رو آوردن به مهارت و حرفه‌های مختلف هم البته کم در این اوضاع بی‌تأثیر نیست و خلاصه از هر بعد نگاهی کنیم، علت‌های زیادی دریافت می‌شود.

در مقاله‌ای دیگر در راستای همین موضوع، به مورد مهمی اشاره شده است آن هم بحث آزمون‌زدگی مدارس در تمام جهان است. از کره که تا پاسی از شب کلاس‌های درسی طول می‌کشد تا آمریکا که در آزمون بی‌آی‌اس‌ای هر سال رشد نزولی دارد.

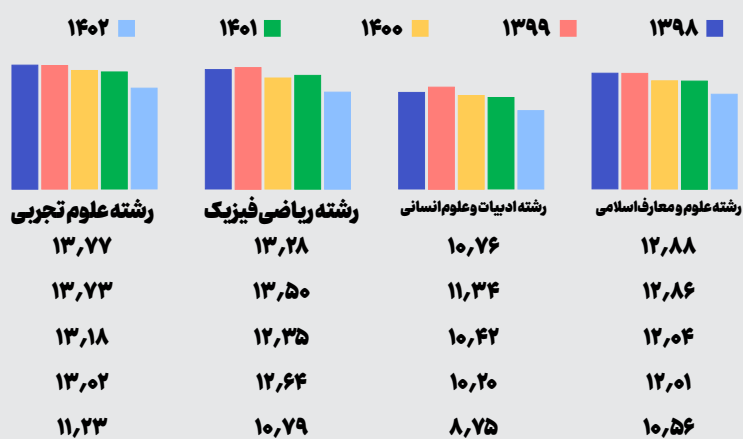
القصة پایین آمدن میانگین نمرات پایان ترم و بی‌رنگ و رو شدن مسأله سواد علمی، اتفاقی نیست که فقط گریبان کشور ما را بگیرد و فقط برای ایران نگران‌کننده باشد. باید بگوییم فردای جهان به لحاظ علمی زیرتبع بی‌سوادی است.

چی کافیه؟

هرچقدر در مسائل حوزه نوجوان و دانش‌آموزی چرخ بزنیم و مطالعه کنیم، یک سرش به غافلگیری توسط فضای مجازی می‌رسد.

در دهه دوم قرن ۲۱، یونسکو تعریف جدیدی درباره دانش ارائه داد. یونسکو می‌گوید: دانش باید موجب تغییر در زندگی باشد. فرق مهمی بین دانش و اطلاعات وجود دارد. هنگامی که داده‌ها وارد ذهن می‌شوند، آنها را طبقه‌بندی کرده، تفسیر می‌کنیم و به آنها معنا می‌دهیم، آن‌گاه به اطلاعات دست یافته‌ایم. دانش زمانی ایجاد می‌شود که اطلاعات تجزیه و تحلیل شده و با اطلاعات و دانش قبلی ادغام شود و به دانش جدیدی تبدیل شود. این تجزیه و تحلیل موجب می‌شود که از زوایای مختلف به موضوع نگاه کنیم. شاید در نگاه اول بازی با کلمات باشد اما بین سواد، دانش، اطلاعات تفاوت‌های زیادی وجود دارد و حالاً ما با نسلی روبه‌رو هستیم که اطلاعات و سواد خوب و دهن پرکنی دارند و از پدر و مادر به بهترین نحوی می‌توانند جلو بزنند اما امان از جای خالی دانش و عمیق شدن در مباحث مهمی که برای زندگی از اوجب واجبات است.

مقایسه میانگین دروس رشته‌های نظری در خرداد ۱۴۰۲ با خرداد سال‌های گذشته

ایان ترم دانش‌آموزان، ابعاد و چرایی آن

عمیق

قبل از خواب به فرزندشان نوید «بزرگ که شدی با سواد می‌شوی» می‌گویم، آمار و ارقام نشان می‌دهد در دارد روی پاشنه بی‌سوادی مان بیاورد، وطن سوز. شاید سواد ابعاد متفاوتی داشته باشد که در ترین هایش است که این روزها بار بالا آوردن میانگینش نه تنها در مع مختلف است. این شماره از نوجوانه و هیچ شماره‌ای از نوجوانه بزرگ به خودمان است؛ مایی که فکر می‌کنیم شاید در جای دیگری ی برای خودمان.

نیا

